

НҰР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫ БІЛІМ БАСҚАРМАСЫ
БІЛІМ БЕРУДІ ЖАҢҒЫРТУ ОРТАЛЫҒЫ
№56 «БЕРЕКЕ» БАЛАБАҚШАСЫ

ЖАТТАЙЫҚ! ӘҢГІМЕЛЕЙІК

Тәрбиешілерге арналған бағдарлама

НҰР-СҰЛТАН, 2022

№56 «Береке» балабақшасының әдістемелік бірлестігінің кеңес отырысында қаралды, қалалық Сараптау кеңесіне ұсынылды (2022 жылғы №2 Хаттама)

Пікір берушілер: Бадел А, Нұр-Сұлтан қаласы, п.ғ.к.,
Альтаева Ш.Қ, Тараз қаласы, п.ғ.м.,

Құрастырушылар: Алипбаева Г. А, Напбаева Д. А, Жаттайық! Әңгімелейік.
Тәрбиешілерге арналған бағдарлама – Нұр – Сұлтан, 2022. – 18 б.

Бағдарламада мектепке дейінгі ұйым педагогтері тәрбиеленушілерге тақпақтар мен ертегілерді мнемотехника әдісі арқылы үйретуге құрастыралған. Бағдарламада тақпақтар мен ертегілер топтастырылып, ұйымдастырылған оқу қызметінде мнемокестелерді пайдалану жолдары көрсетілген. Сонымен қатар, тақпақ пен ертегілерге құрастырылған мнемотехника әдісі арқылы әр тақырыпқа сай сурет түрінде көрнекі үлгісі беріледі.

Бағдарлама мектепке дейінгі ұйым тәрбиешілеріне, мектепалды даярлық сынып педагогтеріне, сонымен қатар ата-аналарға арналған.

МАЗМҰНЫ

Түсінік хат.....	4
1. Бағдарламаның қажеттілігін негіздеу.....	5
2. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері.....	7
3. Жұмыс әдістерімен формалары.....	8
4. Бағдарламаның бөлімдерінің қысқаша тізімі.....	12
5. Күтілетін нәтиже.....	13
6. Оқу -тақырыптық жоспар.....	14
Пайдаланылған әдебиеттер.....	17

ТҮСІНІК ХАТ

Ақпараттық ғасырда өмір сүріп жатырмыз, сондықтан мнемотехникаға деген қызығушылық артып келеді. Бұл технологияға үнемі халық алдында сөз сөйлейтін саясаткерлер, театр және кино әртістері, кәсіби музыканттар, ақпараттың үлкен көлемін есте сақтаумен байланысты түрлі кәсіп өкілдері қызығушылық танытқан. Ерте жастан бастап балалар мнемо технологиясын меңгерсе есте сақтауы мен қиялы анағұрлым жоғары дәрежеде дамуына өз көмегін тигізері сөзсіз .

Мнемотехника (грек тілінен аударғанда – «есте сақтау өнері») - бұл ақпаратты тиімді есте сақтауды және сөйлеуді дамытуды қамтамасыз ететін әдістер мен тәсілдер жүйесі, ақпаратты есте сақтау процесін жеңілдететін ережелер мен әдістердің жиынтығы.

Балабақшада балаға білім берудің жетістігі ретінде ең маңызды және ең алғашқы жағдай ол – баланың байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Бала байланыстырып сөйлеуді жақсы меңгерсе ғана кез келген сұраққа толық, мәнді жауап бере алады. Балаға өз ана тілін меңгерту мектепке дейінгі берілер білімнің маңыздысы болып табылады. Ол қазіргі мектепке дейінгі білім беру ісінде бала тәрбиесінің негізгі іргетасы ретінде бағаланады. Соңғы жылдары балалардың сөйлеу деңгейлері дамуының төмендеуі ерекше байқалуда. Ең біріншіден бұл балалардың денсаулығының нашарлауымен байланысты, бұл фактор олардың (сөйлеу деңгейлері) дамуына тікелей әсер етеді. Тілдің жақсы дамуы – мектепалды дайындықтың негізгі көрсеткіші болып табылады. Бұл бағдарлама 5 жастан бастап балаларға мнемотехникалық әдістерін қолдану арқылы балалардың ойлауы мен сөйлеуін дамытуға арналған.

Бағдарламада бірнеше өзара байланысты мәселелер шешіледі: мектеп жасына дейінгі балаларда олар көретін, еститін (есте сақтайтын), зияткерлік мүмкіндіктері, қоршаған орта туралы білім шеңбері кеңейеді, сөздік қоры белсенді болады. Жад бейнелеріне сүйене отырып, бала себеп-салдар байланысын орнатады, қорытынды жасай алуға дағдыланады. Оның санасында бейнелер қазіргі мен өткенді байланыстырады, біртұтас тұтастықты құрайды.

Мектеп жасына дейінгі балалар ақпаратты мнеможолдар мен мнемокесте мазмұнын өздігінен кодтауды үйренеді. Мектеп жасына дейінгі баланың барлық ақыл-ой белсенділігінің дамуын қамтамасыз етеді. Зерттеулер көрсеткендей, осы әдіспен жұмыс жасайтын балалар сөйлеу, есте сақтау, ойлау, қиялдың даму деңгейі бойынша құрдастарынан алда болады. Олар оқу іс-әрекетіне дайын, оларда ақпаратты өңдеу дағдылары өте тез дамиды.

Бағдарламаны құру кезінде мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты негізге алынды.

Мнемокесте - бұл белгілі бір ақпарат салынған кесте. Мнемокесте балалардың байланыстырып сөйлеуін дамыту жұмысында дидактикалық материал ретінде қызмет етеді.

Оларды:

- сөздік қорын байытуда
- әңгімелер құрастырғанда
- шағын әңгімелерді мазмұндауда
- ертегілер құрастыруда
- тақпақ жаттауда қолданады.

Баланың сөйлеу дамуын қалыптастырудың негізгі міндеті монологиялық сөйлеуді жетілдіру болып табылады. Бұл міндет сөйлеу әрекетінің әр түрлі түрлері арқылы шешім табады: әдеби шығармаларды қайталау, заттар, объектілер, табиғат құбылыстары туралы сипаттамалық әңгімелер құрастыру, өлеңдерді жаттау, сонымен қатар суретке сәйкес әңгімелер құрастыру.

Мектепке дейінгі жас баланың интеллектуалды тәрбиесінің маңызды шарты болып табылатын сауатты, түсінікті, әдемі сөйлеудің негізін қалау үшін өте қолайлы.

Бағдарламаның қажеттілігін негіздеу: мнемо техника әдісінің өзектілігі, мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеу дағдысының дамытуда қолдану - бұл технология теориялық және эксперименттік тұрғыдан негізделген; таңбалау әдістері танымдық іс-әрекетке қызығушылықты арттыра отырып, жаңа материалды есте сақтау және игеру процесін жеңілдетеді; графикалық

ұқсастықтарды қолдана отырып, қызығушылығы арта отырып, жаңа сөздерді тез жаттауға үйренеді.

Мнемотехникадағы модельдік суреттер мектеп жасына дейінгі балалардағы ойлау процестерін белсендіруге көмектеседі, визуалды және есту жадының, ассоциативті және бейнелі ойлаудың, зейіннің, қиялдың, үйлесімді монологиялық сөйлеудің дамуын қамтамасыз етеді. Мнемоника әдістері балалардың ой-өрісін, әлемді тану тәсілдерін едәуір кеңейтеді, қиялын дамытады.

Балалар өз сюжетін немесе тарихын айтуға деген сенімділігі артады. Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып, мнемотехника баланың тіл дамуына маңызды әсер ететінін атап өткен жөн, себебі бала қоршаған ортаның объектілерін өз бетінше талдауды үйренеді. бұл жоспарды дамытуға, болашақ әңгіме идеясын кеңейтуге көмектеседі;

Сауатты сөйлеу-бұл негізінен мектеп жасына дейінгі балалардың толық қалыптасуының негізгі және басты шарты.

Балалардың сауатты сөйлеуі мен лексикалық құрамы неғұрлым кең болса, олардың ойларын еркін жеткізіп айту оңай болып, қоршаған әлемді ұғу мүмкіндіктері де кең болады.

Бірақ, өкінішке орай, қазіргі уақытта балаларда ересектермен және құрдастарымен толық қарым-қатынас жасауда сөйлеу қателіктері жиі кездеседі.

Қазіргі уақытта мектеп жасына дейінгі балаларының сөздік қорының бай болуы өте сирек кездесетін құбылыс.

Балалардың сөйлеуінде көптеген қиындықтар мен мәселелер бар:

- Жасына сәйкес лексикалық қор жеткіліксіз;
- Нашар диалогтық сөйлеу: сұрақты дәл тұжырымдай алмау, сауатты жауап бере білмеу;
- Нашар монологтық сөйлеу: ұсынылған тақырып бойынша сюжеттік немесе сипаттамалық әңгіме құра алмау немесе мәтінді қайталау (ертегі, әңгіме және т.б.).

Кез-келген ойды тұжырымдай алмау балалардың сөйлеуін шектеулі және түсініксіз етеді. Көптеген көрнекті ғалымдар балалардың байланыстырып сөйлеуі сөйлеу тәжірибесі процесінде қалыптасады және үлкендердің мақсатты сөйлеу дамуының әсерінен ғана қалыптасуы мүмкін деп тұжырымдайды.

1,5 жастан 7 жасқа дейінгі балалар көрнекі-бейнелі оқиғаларды оңай есте сақтайды.

Ұлы педагогтер С. Л. Рубинштейн, А.М.Леушина, Л. В.Эльконин және т. б. көрнекіліктің қажеттілігі туралы айтқан. Мнемотехникалық әдіс балалардың сөз материалын есте сақтауда қалдыру үшін қолайлы. Сонымен қатар дыбыстық және көру қабілеттері де дамиды. Мектепке дейінгілердің жас ерекшеліктеріне қараса, осындай қорытындыға келуге болады, сөйлейтін суреттерді пайдалану әңгіме құрастырғанда, өлең, логоритмикалық жаттауда жеңілдетеді және есте сақтау процесін тездетеді. Есте сақтаумен жұмыс әдістерін қалыптастырады. Есте сақтауды бекітудің ережесінің бірі былай дейді: «Жаттағанда жаз, сызба, диаграммалардың суретін сал, кестелерді сыз». Сөйлейтін суреттер, сипаттау сызбалары қызығушылық тудырады және проблеманы шешуге көмектеседі. Бірақ әр жас кезеңінде мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеуін дамытудағы міндеттер біртіндеп күрделене түседі, осылайша балаларды оқыту әдістері өзгереді. Мнемокестелерге сүйене отырып, мектеп жасына дейінгі балалардың байланыстырып сөйлеу қабілетін дамиды, сөздік қоры толады. Сондай-ақ, байланыстырып сөйлеу балалар үшін психологиялық дамудағы маңызды жетістік болып табылады. Мектепке дейінгі жастағы балаларда байланыстырып сөйлеуді дамыту үшін тәрбиешінің міндеттері:

- ертегі шығармаларды қайталау.
- сипаттамалық әңгіме құрастыру.
- шығармашылық әңгімелер ойлап табу.

Сондай-ақ тақпақтар мен ертегілер арқылы есте сақтау қабілетін дамыту. 5 жастан бастап танымның бейнелі формалары (қабылдау, бейнелі жады, көрнекі-бейнелі ойлау, қиял) дамуына зор үлес қосады. Осы кезеңде тіл белсенді

дамиды. Сөз баланың санасында түрлі-түсті, жан-жақты бейнені оятуы керек, ал сурет өз кезегінде сөзде өрнек табуы керек.

Мнемo техника әдісінің мақсаты : мнемoтехникамен жұмыс істеу дағдылары мен тәсілдерін үйрету кезінде мектеп жасына дейінгі балалардың есте сақтау, ойлау және сөйлеу қабілеттерін дамыту.

Міндеттері:

- мнемo техника әдісі арқылы негізгі психикалық процестерді дамыту - есте сақтау, зейін, бейнелі ойлау, сөйлеу және т. б.
- мнемo техника әдісі ақпаратты кодтау және қайта кодтау, яғни дерексіз таңбалардан суреттерге және керісінше түрлендіреді.
- балалармен топтық, жұптық, жеке іс-әрекеттер түрлерін үйлестіру.

Жұмыс әдістерімен формалары: жад - ақыл-ой өмірінің негізі, біздің санамыздың негізі. Кез-келген қарапайым немесе күрделі іс-әрекет, қабылданған кескіннің жадыда кем дегенде бірнеше секунд сақталуына негізделген. Егер есте сақтау жеке фактілер мен оқиғалар арасындағы байланысты сақтамаса, біздің сезім мүшелерімізден алынған ақпарат пайдасыз болар еді. Естің 3 түрі бар: визуалды - бейнелі, вербалды - логикалық және эмоционалды. Біздің жадымызда көптеген тұлғалар бар. Ол қысқа және ұзақ мерзімді болуы мүмкін, сонымен қатар механикалық, яғни бөлінеді. Мағыналы есте сақтауға дейін қысқартатын «қысу» және мағыналық.

Естің негізі - ақпаратты жинаудың генетикалық анықталған қабілеті, басқаша айтқанда, «мнема» жүйке-ми тінінің табиғи пластикасы.

Біздің жадымызды іргетасы табиғи жады болатын, ал қалған барлық құрылымдары мәдениетті үйлермен салыстыруға болады. Құрылыс материалдары ретінде біз ақпаратты түсінудің және өңдеудің әртүрлі әдістерін қолданамыз. Бұл әдістерді біздің алыс ата-бабаларымыз ойлап таба бастады. Ұзақ сөйлеуді қағаз қиындыларсыз айта отырып, олар есептің әр бөлігін белгілі бір бөлмемен байланыстыратын сияқты көрінді, және бәрі өз үйін жақсы біледі және жақсы есінде сақтайды, осылайша олар техниканың негізін қалаушылар болып табылады, оны қазір мнемoтехника немесе мнемoтехника деп атайды.

Сонымен, мнемотехника - бұл жадыны дамыту технологиясы.

Ал есте сақтау - бұл миды қабылдау, есте сақтау, сақтау және көбейтуден тұратын күрделі қызмет болғандықтан, ең алдымен қабылдаудың жақсаруына назар аудару керек: көру, есту, тактильді және дәм сезу және т.б. Дегенмен сізге иіс сезуін дамытуға арналған ойындарға арналған өте қызықты нұсқаулық - «иіс құмыралары» туралы айтқым келеді. Баншалар кез-келген пішінде, кез-келген түрде болуы мүмкін, ең бастысы, балаға осы иістің қай затқа, затқа, бейнеге жататынын білу ыңғайлы (мысалы, саңылаулар аврмен жасалатын Kinder сюрпризінің формалары). Тактильді сезімдерді дамыту үшін балаларға тактильді тақталар ұсынылады, олардың көмегімен бала материалдың құрылымын анықтайды, мүмкін заттардың саны, әріптер, сандар және т.б.

Балаларда кез-келген ақпаратты келесі әдістерді қолдану арқылы есте сақтау дағдыларын қалыптастыру:

- кесу әдісі
- эйдетикалық әдіс
- ассоциативті тізбектер әдісі
- трансформация әдісі
- Цицерон әдісі
- қолдау әдісі.

Мнемотехника ұйымдастырылған оқу қызметі нәтижелі болу үшін, балаларда белгілі бір сөздік қор болуы керек, т.а. ұйымдастырылған оқу қызметті 4-5 жасар балалардан бастаған жөн, бірақ бұған дейін мүмкін, және, әрине, барлық сабақтар ойын түрінде өтеді. Мнемотехника әдістемесі тәрбиешінің не педагогтың ұйымдастырылған оқу қызметі формасын таңдау мүмкіндігін болжайды. Мнемотехника тәуелсіз зерттеу ретінде де жүргізілуі мүмкін, немесе оның элементтерін әр түрлі іс-шараларға, тіпті балалардың әртүрлі іс-әрекеттеріне қосуға болады.

Мнемотехника тек балабақшада ғана емес, мектепте де қолданылады, сондықтан әдістеме ұсынған кейбір әдістер мектеп оқушылары үшін қолайлы.

Неғұрлым қол жетімді және кең қолданылатын әдіс - «сызу» - сызбаларды, схемаларды, эскиздерді, эскиздерді қолдану. Мнемоникалық кестелер мен коллаждар да қолданылады. Мнемоникалық кесте - бұл әртүрлі ақпараттарды орналастыруға болатын схема, құрылым. Мнемоникалық кестелер бір уақытта бірнеше тапсырманы бір тапсырмада шешеді.

Орта және үлкен топтағы балалар үшін суреттері бар жеңілірек планшеттерді қолдануға болады, ең бастысы кесте құрған кезде суреттер бір-бірімен байланысты болады, өйткені балалар кестелерді жаттау үшін әңгіме құруы немесе оларды мағынасы бойынша байланыстыруы немесе жіктеуі керек.

Келесі, біз коллажды қарастырамыз. Коллаж - бұл картонның белгілі бір форматы немесе қалың қағаз, оған әр түрлі суреттер, әріптер, геометриялық фигуралар желімделеді немесе жабыстырылады, фигуралар. Коллажды қолдану арқылы біз келесі тапсырмаларды орындаймыз:

1. Есте сақтаудың әртүрлі әдістерін шоғырландыру.
2. Фотографиялық жадыны дамыту.
3. Сөздік қорын, қиялын қабылдау, сөйлеу, айту қабілеттерін кеңейту.
4. Тәрбиелік міндет, өйткені коллажда әртүрлі ақпараттар бар.

Енді ойындарға тоқталайық және «шоқтар» деп аталатын жаттығулар жасайық. Естеріңізге сала кетейін, бұл әр түрлі суреттер, схемалар, эскиздер, эскиздер.

Мысалы:

1. «Сызбадан хат оқу» жаттығуы - балалар әріп-сызбаны алады, оны шешуі керек.
2. «Бағдаршам» ойыны - балалар белгілі бір дыбыстың сөздегі орнын анықтап, карточкалар-схемаларын ретімен орналастыруы керек, солай болады сөз тізбегін көбейтуде тұспал бар балаларға арналған.

Сөздерді сызу балалардың қиялын, ойлау қабілетін, шығармашылығын дамытуға мүмкіндік береді, сөздерді есте сақтауға көмектеседі, ойландырады. Эскиздердің арқасында балалар өлеңдерді тез жаттайды, эскиздерге сүйене отырып, балаларға таныс өлеңді болжауға болады. «Сөздер тізбегі» ойында

оқытудың бастапқы кезеңінде сурет салудың өте тиімді техникасы, мұнда балалар өздері үшін естіген сөзін бейнелей отырып эскиздер жасайды. Осылайша, балалар сызбалардың тізбегін алады, оған сәйкес олар барлық сөздерді оңай есте сақтай алады. Сіз бұл ойынды қиындата аласыз, кеңестеріңізді жауып, сызылған нәрсені еске түсіре аласыз немесе эскиздерді басқа қағазға есте сақтап, көбейте аласыз.

Келесі әдіс - ассоциативті тізбек әдісі немесе мағынасыз әдіс. Бұл балалар ұсынылған сөздерден немесе суреттер жиынтығынан әңгіме құрайтындығынан тұрады - «сандырақ», олар өздерін алдап жүрген сияқты және мұндай ойында олар сөздер тізбегін тез жаттайды. Мысалы, сөздер: құс, доп, жапырақ және т.б. Осы сөздер арқылы біз «құс доппен ойнайды, допты жапырақ желдетеді, жапырақ котенканы тістеп алды және т.б.» ертегісін ойлап табамыз. Бір қарағанда, бұл бізге толық мағынасыздық сияқты көрінеді және әр бала сөз кейбір қимылдармен, орналасуымен және т.б. Сіз «Не болды?» және «Шатастыру» сияқты ойындарды ойнай аласыз.

Келесі әдіс - эйдетикалық әдіс.

Бұл әдіс бейнелі ойлаудан, жадыңыздағы жарқын бейнелерді, олармен әрекеттерді жаңғырту қабілетінен тұрады. Сіз өзіңіздің жұмысыңызда «Түсіндірушілер» сияқты ойындарды қолдана аласыз - балалар сөздің мағынасын түсінгеніндей түсіндіреді, «олардың сыртқы түрі» - балаларға сурет көрсетіледі, мысалы, балалар оның қандай болуы мүмкін екенін елестетеді.

«Поэзияны үйренейік» - бұл ойында біз балаларға өлең оқып, оған қалай еруге болатындығын, осы өлеңнің кейіпкерлерін, кейіпкерлерін, «Дәмді түс» ойынын елестетеміз. Бұл әдісті қиялды, қиялды дамыту үшін қолдану өте жақсы. Мысалы: “Бұлтқа серуендейік”, “Ертегі орманына саяхат” т.б.

Келесі әдіс - Цицерон әдісі - бұл есте сақтау әдісі ойыншықтардың, заттардың, суреттердің немесе сөздердің орналасуынан тұрады (яғни сызылған, жазылған, жайылған және т.б.) әр түрлі деңгейде. Бұл әдістің көмегімен біз есте сақтауды дамыту мәселесін ғана емес, сонымен қатар балалар үшін өте маңызды, оларды кеңістікте бағдарлауға, сөйлеу кезінде предлогтарды

қолдануға үйретеміз. Мысалы, «Ойыншықтар дүкені» ойыны - үстелде жамылғылардың астында көптеген ойыншықтар бар, балалар оларға 60 секунд қарайды, содан кейін олар бұрылып кетеді, ал мұғалім орналасқан жерін өзгертеді. Балаларға жапырақшалардың орналасуын есте сақтауды жеңілдету мақсатында «Гүл - жеті гүл» жаттығуы, біз «Бұл қандай?» Ойынын қолданамыз. (қызыл - көкнөрге, қызғылт сары - қызғылт сарыға, сары - күнге, т.б.) Балалар гүлге 10-15 секунд қарап, есте сақтау арқылы жапырақшаларын дұрыс ретпен таңдап, орналастырады. Сіз сондай-ақ «Шаршы сағат», «Не кетті және қайда?», «Суретті қалпына келтіру», «Жануарларды орналастыру» сияқты ойындарды қолдануға болады.

Келесі әдіс - түрлендіру немесе түрлендіру әдісі.

Осы әдістің арқасында ойлау процестері, қиял дамиды. Мысалы, пластилинмен, таяқшалармен, геометриялық фигуралармен және т.б. Сіз «Changeling», «Dorisuy-ka», «Monkeys», «New Figure» сияқты ойындарды қолдана аласыз.

Ал соңғы әдіс - бұл бейнелі және мағыналық тіректер әдісі - балалар белгілі бір сөздерді, дыбыстарды, сандарды байланыстыру арқылы есте сақтайды. Мысалы, «Дыбыстарды есте сақта», «Суретті есінде сақта», «Мультфильм ойлап тап» ойыны.

Осылайша, барлық әдістерді қарастыра отырып, оларды кез-келген қызметтің кез келген режимінде қолдануға болатындығын көреміз. Осы әдістердің арқасында балалар есте сақтаудың барлық түрлерін ғана емес, сонымен қатар ақыл-ой әрекетін, келісімді сөйлеуді дамытады.

Балалардың өздігінен білім алуы, өзін-өзі талдауды жүргізу алғышарттары бар, балалар мейлінше еркін және тәуелсіз болады.

Бағдарламаның бөлімдерінің қысқаша тізімі: бағдарламаның жаңашылдығы, мектеп жасына дейінгі балалармен барлық білім беру салаларының өзара әрекеттесуімен қамтамасыз етілетін интеграция принципін сақтау болып табылады. Мнемотехнологиясын деңгейлеп оқыту технологиясымен байланыстырып, тәжірибеде қолдану оң нәтиже береді.

Бағдарламаны іске асыруға қатысатын балалардың жас ерекшелігі 5

жастан бастап. Педагог мнемотехника көмегімен тақпақтарды балаға қызықты әрі оңай жаттата алады. Бала есте сақтау қабілетін дамыта отырып, тілін , сөздік қорын дамытады. Бұл қазіргі таңдағы мектепке дейінгі ұйым педагогтеріне тамаша көмекші құрал.

Бағдарламаның бөлімдерінің қысқаша тізімі:

- жыл мезгілдері
- туыстық атаулар
- ертегілер
- және оқу жылы барысындағы мерекелік күндерге байланысты тақырыптар

Күтілетін нәтижелер: бағдарламаны іске асыру аяқталғаннан кейін тәрбиеленуші төмендегі түсініктерді игереді:

- мнемотехника әдісі арқылы негізгі психикалық процестері дамыды, есте сақтау, зейін, бейнелі ойлау, сөйлеу ақпаратты есте сақтауды жеңілдету үшін күнделікті өмірде мнемотехникалық әдістерді қолдануды біледі.
 - мнемотехника әдісі арқылы ақпаратты кодтау және қайта кодтау, яғни дерексіз таңбалардан суреттерге және керісінше түрлендіреді. Мысалы, жаңылтпаштар, мақал-мәтелдерді айтады және олардың мағынасын түсіндіріп, оларға қарапайым әңгімелер құрастырады.
 - балалар топтық, жұптық, жеке іс-әрекеттер түрлерін үйлестіре біледі.
- Ересектердің көмегінсіз суретті жұмбақты шешеді, суретті жұмбақты өзі құрастырады.

ОҚУ ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАР

Мектепалды топ

Р/с	Тақырыбы	Мақсаты
1	«Алтын күз» (тақпақ жаттау)	Мнемокесте арқылы күз туралы тақпақты жаттату. Шартты белгілерді жатқа білуге дағдыландыру.
2	«Аптаның балалары» (тақпақ жаттау)	Мнемокестенің көмегімен тақпақты жаттату. Мазмұнын аша білуге баулу.
3	«Ата» (тақпақ жаттау)	Мнемокестенің көмегімен тақпақты жаттату. Мазмұнын аша білуге баулу.
4	«Жүзім» (тақпақ жаттау)	Мнемокестенің көмегімен өлеңді жаттап алу. Мазмұнын аша білуге баулу.
5	«Әже» (өлеңді жаттау)	Мнемокестенің көмегімен тақпақты жаттату. Мазмұнын аша білуге баулу.
6	«Балабақша үйіміз» (тақпақ жаттау)	Мнемокестенің көмегімен тақпақты жаттату. Мазмұнын аша білуге баулу.
7	«Біз күштіміз» (тақпақ жаттау)	Мнемокестенің көмегімен тақпақты жаттату. Мазмұнын аша білуге баулу.
8	«Дәрумендер» (тақпақ жаттау)	Мнемокестенің көмегімен тақпақты жаттату. Мазмұнын аша білуге баулу.
9	«Дос» (тақпақ жаттау)	Мнемокестенің көмегімен өлеңді мәнерлеп оқып, жатқа айта білуге баулу.
10	«Қазақстаным» (тақпақ жаттау)	Мнемокестенің көмегімен тақпақты жаттату. Мазмұнын аша білуге баулу.
11	«Қыс»	Мнемокестенің көмегімен тақпақты

	(тақпақ жаттау)	жаттату. Мазмұнын аша білуге баулу.
12	«Нан қоқымын шашпандар» (тақпақ жаттау)	Мнемокестенің көмегімен тақпақты жаттату. Мазмұнын аша білуге баулу.
13	«Ойыншықтар» (тақпақ жаттау)	Мнемокестенің көмегімен тақпақты жаттату. Мазмұнын аша білуге баулу.
14	«Ғарышкер» (тақпақ жаттау)	Мнемокестенің көмегімен тақпақты жаттату. Мазмұнын аша білуге баулу.
15	«Жолбарыс» (тақпақ жаттау)	Мнемокестенің көмегімен тақпақты жаттату. Мазмұнын аша білуге баулу.
16	«Шұбар тауық» (ертегісі)	Мнемокестенің көмегімен ертегіні айтқызу. Сұрақ-жауап арқылы балалардың байланыстырып сөйлеуін, өз ойларын толық айта білуге үйрету.
17	«Жыл басына таласқан хайуанаттар» (ертегісі)	Мнемокестенің көмегімен ертегіні айтқызу. Сұрақ-жауап арқылы балалардың байланыстырып сөйлеуін, өз ойларын толық айта білуіне баса назар аудару.
18	«7 лақ» (ертегісі)	Мнемокестенің көмегімен ертегіні айтқызу. Сұрақ-жауап арқылы балалардың байланыстырып сөйлеуін, өз ойларын толық айта білуіне баса назар аудару.
19	«Қарлығаштың құйрығы неге айыр» (ертегісі)	Мнемокестенің көмегімен ертегіні айтқызу. Сұрақ-жауап арқылы балалардың байланыстырып сөйлеуін, өз ойларын толық айта білуіне баса назар аудару.
20	«Шалқан» (ертегісі)	Мнемокестенің көмегімен ертегіні

		айтқызу. Сұрақ-жауап арқылы балалардың байланыстырып сөйлеуін, өз ойларын толық айта білуіне баса назар аудару.
21	«Бауырсақ» (ертегісі)	Мнемокестенің көмегімен ертегіні айтқызу. Сұрақ-жауап арқылы балалардың байланыстырып сөйлеуін, өз ойларын толық айта білуіне баса назар аудару.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

1. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңы. 27.07.2007ж., № 319-III ҚРЗ. Астана. Ақ Орда.
2. Жүсіпалиева М, Бала мен балабақша. Республикалық педагогикалы Журнал. №6, 2015.-11 б.
3. Т. Б. Полянская, Использование метода мнемотехники в обучении рассказыванию детей дошкольного возраста, 2009-224 б.
4. Большева Т. В. Учимся по сказке. Развитие мышления дошкольников с помощью мнемотехники, 2001-16 б.
5. Громова, О.Е., Соломатина, Г.Н., Савинова, Н. П. Стихи о временах года и игры. Дидактические материалы по развитию речи детей 5 - 6 лет. Москва, 2005.
6. Гурьева Н. А. Год до школы. Развиваем память: Рабочая тетрадь упражнений по мнемотехнике. СПб., 2000.
7. Кислова, Т.Р. По дороге к азбуке. Москва "Баласс", 2002.
8. Малетина Н.С., Пономарёва Л.В. Моделирование в описательной речи детей с ОНР / Дошкольное воспитание. 2004.№6. С. 64-68.
9. Омельченко Л.В. Использование приёмов мнемотехники в развитии связной речи / Логопед. 2008. №4. С.102 -115.
10. Ткаченко Т.А. Использование схем в составлении описательных рассказов / Дошкольное воспитание.1990. №10. С.16-21.
11. Фалькович, Т.А., Барылкина, Л.П. Развитие речи, подготовка к освоению письма. Москва "ВАКО", 2005.
12. Широких Т.Д. Учим стихи - развиваем память / Ребёнок в детском саду. 2004. №2. С.59-62.
13. Шорыгина, Т.А. Стихи и сказки о родной природе. Москва, 2005.
14. . Жанаев Н. Доп / Әліппе серігі. – Алматы кітап 2003 – 21 б.
15. Есдәулетов Ұ. Қарындаштар / Қазақ тілі. – Алматы, 2015 – 22 б.
16. Қадыр Мырза Әли.Досым екеуміз/Әліппе серігі – Алматы кітап, 2003.

17. Мектепке дейінгі ұйымдарда мемлекеттік тілді үйрету бағдарламасы
Астана, 2015 – 32 б.
18. <https://www.uniface.kz>
19. <https://www.google.com/url?sa=i&url=https>
20. Большева Т.В. Учимся по сказке. Развитие мышления дошкольников с помощью мнемотехники: Учебно-методическое пособие. 2-е изд. испр – ДЕТСТВО-ПРЕСС, 2005 – 96 с.
21. <https://melimde.com/kursti-jmis-tairibi-mekteptegi-bilim-beru-mazmni.html?page=7>
22. Гурьева Н.А. Год до школы. Развиваем память. Рабочая тетрадь упражнений по мнемотехники. – СПб.: Светлячок, 2000.